

Васьківська Г.,

професор кафедри теорії та історії педагогіки
Київського університету імені Бориса Грінченка,
доктор педагогічних наук, професор
h.vaskivska@kubg.edu.ua

ORCID iD 0000-0002-8714-8512

Скиба Г.,

аспірантка Інституту педагогіки НАПН України
skybagalina@gmail.com

ORCID iD 0000-0003-4569-9196

РЕАЛІЗАЦІЯ СУБ'ЄКТ-СУБ'ЄКТНОЇ ВЗАЄМОДІЇ В УМОВАХ ДИСТАНЦІЙНОГО НАВЧАННЯ ІНОЗЕМНИХ МОВ ЗАСОБАМИ ІКТ

У статті розглянуто аспекти інноваційності дистанційного навчання іноземної мови на базі ІКТ у сучасних епідеміологічних реаліях. Проаналізовано переваги впровадження ІКТ у дистанційне навчання іноземних мов як ефективного допоміжного технічного наочно-слухового засобу і засобу навчально-пізнавальної діяльності здобувачів освіти, що сприяє підвищенню мотивації та бажання здобувачів освіти вивчати іноземну мову. Розглянуто способи підвищення інтерактивної та комунікативної діяльності у процесі навчання іноземних мов.

Ключові слова: суб'єкт-суб'єктна взаємодія, здобувачі освіти, навчання іноземних мов, ІКТ, дистанційне навчання, інноваційність.

© Васьківська Г., Скиба Г., 2021

© Київський університет імені Бориса Грінченка, 2021

Вступ. У сучасних кризових умовах гостро постало питання організації освітнього процесу в закладах освіти. Таких викликів сучасна освіта ще не мала, тому і готових відповідей немає. Сьогоднішній карантин дав виклик усім: викладачам, студентам, учителям, школярам, батькам. Освітня громадськість, звісно, теж намагається віднайти оптимальні шляхи розв'язання цієї проблеми.

Як спонукати до навчання поза аудиторією, поза класом, коли поруч немає відповідної суб'єкт-суб'єктної взаємодії. Тобто зовнішні чинники не впливають. Не потрібно соромитися за незнання, немає конкуренції, бажання бути першим, стати кращим. Усе це спрацьовує у колективі. Так що важливіше сьогодні — викладач (вчитель), технології, зміст, технічні засоби? Як й у звичайному режимі, важливо — все. Однак усе потребує значної корекції. Від педагога, наприклад, вимагається значно більше докладати зусиль, від яких залежить мотивування здобувачів освіти до навчання (Васьківська Г., 2020).

Раціональне поєднання традиційних освітніх засобів з сучасними інформаційними

і комп'ютерними технологіями є одним із можливих шляхів розв'язання завдання модернізації освіти, адже освіта — це мета, процес, то і «освітні технології мають бути метатехнологіями» (Косянчук, 2018, с. 178).

Сучасний етап інформатизації освіти характеризується широким використанням сучасних комп'ютерів, швидкодійних накопичувачів значної ємності, нових ІКТ, соціальних мереж і сервісів. Дистанційне навчання іноземних мов — одна із форм вивчення іноземної мови, яка виникла й удосконалювалася разом із розвитком інтернет-технологій і на сьогодні має чіткі характерні ознаки, принципи і певні методичні напрацювання. Велика кількість навчальних закладів при вивченні іноземної мови вибрала популярні сервіси Zoom та Skype. Але стосовно останніх є забагато нарікань щодо їх захищеності та якості роботи.

У першому кварталі 2020 навчального року вся робота була спрямована на формування компетентностей здобувачів освіти шляхом впровадження інноваційних методик і технологій як умови самовдосконалення педагогів та саморе-

алізації здобувачів освіти при вивченні іноземної мови. Інноваційних методик для вивчення іноземних мов під час карантину не бракувало: усім суб'єктам освітнього процесу довелося поєднати очну і дистанційну форми навчання, а також досконало опанувати нові форми онлайн-навчання, удосконалити роботу з новими інтернет-програмами, що стало викликом часу для всієї освітянської спільноти України й світу. Вчителі іноземних мов країни на високому рівні організували освітній процес з використанням дистанційних технологій на навчальних платформах Google Classroom, Zoom, «На урок», Teams, надавали консультації учням у соціальних мережах Viber, Messenger, Skype. Однак це не вичерпує вирішення проблеми реалізації ІКТ у процесі дистанційного навчання іноземної мови (Zoom, Skype, Teams тощо).

Мета статті — з'ясувати сучасні проблеми та виокремити перспективні напрями реалізації інформаційно-комунікаційних технологій (Zoom, Skype, Teams та ін.) у процесі дистанційного навчання іноземних мов.

Аналіз праць з проблеми дослідження. Процес інформатизації суспільства й освіти знайшов своє відображення у вітчизняній та зарубіжній педагогічній літературі щодо навчання іноземних мов дистанційно. Дослідники обґрунтовують чинники, які впливають на використання інформаційно-комунікаційних технологій у процесі навчання майбутніх спеціалістів (Palamar B., Vaskivska H., Palamar S., 2017; Гуревич Р., Кадемія М., Шевченко Л., 2012). Також у сучасних дослідженнях розкривають дидактичні можливості інформаційно-комунікаційних технологій у процесі розвитку освітнього середовища у старшій школі (Vaskivska H., Kosianchuk S., Skyba H., 2017; Nazarenko L., Palamar S., Vaskivska H., Nezhyva L., 2020). Теоретичні й практичні аспекти дистанційного навчання були розглянуті в працях як зарубіжних, так і вітчизняних вчених (Adams J., 2008; Dichanz H., 2001; Kettunen J., 2010; Васківська Г., 2020; Дистанційне навчання, 2020; Кухаренко В., Рибалко О., Сиротенко Н., 2002; Організація освітнього процесу, 2020 та ін.). Дистанційне навчання вчені трактують як форму організації навчального процесу, за якої її активні учасники (об'єкт і суб'єкт навчання) досягають цілей навчання, здійснюючи навчальну взаємодію принципово й переважно екстериторіально (Биков В., Кухаренко В., Сиротенко Н. та ін., 2008).

Ця проблема також є нагальною й для педагогів-практиків, оскільки вона широко обговорюється у педагогічних колах, віртуальних учительських спільнотах, на сторінках методичної преси. Однак варто зауважити, що питання проведення дистанційного заняття з іноземної

мови з використанням ІКТ лишається недостатньо дослідженим у вітчизняній науковій літературі.

Виклад основного матеріалу дослідження. Інноваційні методики з використанням засобів ІКТ є альтернативними традиційному навчанню. Ця форма організації навчання є найбільш доступною для роботи в умовах карантину. Комп'ютерні навчальні програми при вивченні іноземних мов дають змогу тренувати різні види мовленнєвої діяльності та поєднувати їх у різних комбінаціях, усвідомити мовні явища, сприяють формуванню лінгвістичних здібностей, створюють комунікативні ситуації, автоматизують мовленнєві дії, забезпечують реалізацію індивідуального підходу й інтенсифікацію самостійної роботи здобувачів освіти.

Наприклад, реалізація ІКТ при дистанційному вивченні іноземних мов, зокрема англійської, дає можливість вивчати її онлайн на спеціально розробленому вебсайті Британської Ради. Останній містить сотні сторінок аудіо, тексту, відео і більш ніж 2000 інтерактивних вправ. Можна зареєструватися на сайті й додавати власні матеріали, спілкуватися з іншими користувачами й завантажувати безкоштовні ресурси. Працюючи з інтернет-ресурсом під час підготовки до занять, педагоги мають змогу використовувати матеріали спеціалізованих сайтів для викладачів англійської мови. Усі освітні платформи, які існують для реалізації застосування ІКТ при навчанні іноземних мов, надають достатньо можливостей для ефективної організації процесу дистанційного навчання: навички письма добре розвиваються при використанні здобувачами освіти чатів та форумів, де вони можуть спілкуватися; є можливості для розвитку навичок аудіювання, оскільки студенти (учні) не прив'язані до обмеженої кількості прослуховувань матеріалу; дуже легко робити перевірку якості виконання самостійних завдань; ефективний розвиток навичок говоріння.

Учні можуть зробити аудіозапис власного мовлення іноземною мовою (наприклад, переказ тексту або підготовлений монолог). Застосування ІКТ при навчанні іноземних мов дистанційно може успішно й ефективно доповнити систему дистанційної освіти. Слід зазначити, що існує три основні принципи, на яких базується система ІКТ у дистанційному навчанні: вчитися у носіїв іноземної мови, вчитися на автентичному матеріалі, вчитися безкоштовно.

Користування інтернет-ресурсами надає величезні можливості для дистанційного навчання й урізноманітнює форми роботи, зацікавлює здобувачів освіти вивчати іноземні мови. Проте використання сучасних засобів ІКТ у навчанні іноземних мов дистанційно може призвести і до низки негативних наслідків. Зокрема,

існують деякі недоліки, пов'язані з тотальною індивідуалізацією, що проявляється у зведенні до мінімуму обмежене в освітньому процесі живе спілкування, пропонуючи комунікацію у вигляді «діалогу з комп'ютером». Це призводить до того, що здобувачі освіти, які були активними учасниками суб'єкт-суб'єктної взаємодії, під час роботи із засобами ІКТ припиняють таку свою активність. Вони не отримують достатньої практики діалогічного спілкування, формування і формулювання думки професійною іноземною мовою. Іншим істотним недоліком є згортання соціальних контактів, скорочення соціальної взаємодії і спілкування. Використання недостовірних інформаційних ресурсів, опублікованих у мережі «Інтернет», часто призводить до негативних наслідків.

Водночас реалізація ІКТ допомагає у формуванні вмінь і навичок розмовної мови, у навчанні лексики й граматиці, забезпечуючи справжню зацікавленість і, отже, ефективність (Костенко І., 2013). Інтернет-ресурси розвивають навички, що є важливими не лише для опанування іноземної мови. Це насамперед пов'язано з розумовими операціями аналізу, синтезу, абстрагування, ідентифікації, порівняння, зіставлення, вербального і смислового прогнозування й попередження.

Розглянемо деякі варіанти організації дистанційного навчання іноземних мов у синхронному режимі з реалізацією ІКТ.

1. Використання платформ дистанційного навчання (Moodle, Google Classroom та ін.). Педагог створює дистанційний курс (клас), реєструє здобувачів освіти у курсі (або надає їм код приєднання до класу Google Classroom).

2. Проведення вебінарів, відеоконференцій (BigBlueButton, Google Hangouts, YouTube та ін.). Учитель (викладач) створює обліковий запис у відповідному сервісі, планує трансляцію та надсилає посилання на заплановану трансляцію здобувачам освіти на електронні скриньки.

3. Проведення чатів — спілкування користувачів мережі в режимі реального часу через месенджери: Viber, Messenger, Telegram, WhatsApp; також можливість проведення чатів надає пошта Gmail.

4. Використання спільних документів Google (документів, презентацій, таблиць, рисунків тощо) дає змогу організувати роботу в режимі реального часу. Здобувачі можуть як створювати документи разом (записувати відповіді, думки, формули, створювати разом слайди і таке інше), так і коментувати їх.

5. Microsoft Teams — центр для командної роботи в Office 365 від Microsoft, який інтегрує користувачів, вміст і засоби, необхідні команді

для ефективнішої роботи. Застосунок об'єднує все у спільному робочому середовищі, яке містить чат для нарад, файл-обмінник та корпоративні програми. Інструментарій Microsoft Teams охоплює всі необхідні елементи онлайн-занять: віртуальні класні кімнати, форуми, відеоконференції, листування в чатах.

6. Zoom — це доступна платформа для відеоконференційного зв'язку, яка дає змогу організувати віртуальну зустріч з іншими людьми через відео, тільки аудіо або і те, й інше. До такої відеоконференції можна приєднатися через вебкамеру на комп'ютері, телефоні або планшеті.

7. Skype — всім знайома платформа для відео-та аудіодзвінків. Певно, кожен на своїх девайсах має встановлений додаток з такою назвою, тому навряд чи його системні вимоги стануть перешкодою або спричинять утруднення для педагогічних працівників чи батьків. Skype працює і на ПК, і на гаджетах, реєстрація швидка та безпроблемна. Є можливість ставити запитання віч-на-віч, надсилати файли, переписуватися у чаті, показувати презентації, відтворювати аудіо й відео в режимі демонстрації екрана, доступне проведення опитувань.

Використання ІКТ у вивченні іноземних мов дає змогу відійти від традиційних форм навчання; підвищити індивідуалізацію навчальної діяльності учнів; оптимізувати засвоєння мовних структур та граматичних правил; подолати монотонність заняття при формуванні мовленнєвої та комунікативної компетентностей здобувачів освіти (Васьківська Г., Паламар С., Назаренко Л., 2017). Використання мультимедіа як засобу ІКТ сприяє кращому засвоєнню навчальної інформації на заняттях. Реалізація ІКТ на уроках іноземної мови може стати потужним чинником збагачення індивідуальної основи розумового, естетичного, морального розвитку здобувачів освіти.

Висновки. Комп'ютерно-орієнтовані засоби навчання досить перспективні для підвищення творчої активності. Учень від об'єкта навчання, отримувача готової навчальної інформації стає активним суб'єктом навчання. Він може самостійно здобувати потрібну інформацію і навіть вміти винайти, сконструювати необхідні для цього способи дій. Отже, впровадження та реалізація ІКТ у дистанційному навчанні іноземних мов створює передумови для інтенсифікації освітнього процесу. Вони дають змогу на практиці використовувати психолого-педагогічні розробки, що забезпечують перехід від механічного засвоєння знань до оволодіння умінням самостійно здобувати нові знання. Інформаційно-комунікаційні технології сприяють розкриттю, збереженню і розвитку особистісних якостей здобувачів освіти.

ДЖЕРЕЛА

1. Биков В.Ю., Кухаренко В.М., Сиротенко Н.Г. [та ін.]. Технологія розробки дистанційного курсу / [за ред. В.Ю. Бикова, В.М. Кухаренка]. К.: Міленіум, 2008. 324 с.
2. Васьківська Г. Психодидактичні особливості дистанційного навчання у сучасних кризових умовах. *Актуальні проблеми сучасної психодидактики: філософські, психологічні та педагогічні аспекти*: мат-ли IV Міжнар. наук.-практ. конф. Умань: Візаві, 2020. С. 21–24.
3. Васьківська Г.О., Паламар С.П., Назаренко Л.А. Дидактичні чинники формування літературної компетентності старшокласників у процесі реалізації інформаційно-комунікаційних технологій. *Балканско научно обозрение*. 2017. № 1. С. 30–35.
4. Гуревич Р.С., Кадемія М.Ю., Шевченко Л.С. Інформаційні технології навчання: інноваційний підхід / [за ред. Гуревича Р.С.]. Вінниця: ТОВ фірма «Планер», 2012. 348 с.
5. Дистанційне навчання: виклики, результати та перспективи. *Порадник. З досвіду роботи освітян міста Києва* / [упоряд.: Вороникова І.П., Чайковська Н.В.]. К.: Київ. ун-т ім. Б. Грінченка, 2020. 456 с.
6. Костенко І.Г. Використання Інтернет-ресурсів на уроках англійської мови. *Таврійський вісник освіти*. 2013. № 1 (41). С. 170–176.
7. Косянчук С. Інваріантні чинники модернізації освіти: соціальне спрямування педагогічних технологій в умовах профільного навчання. *Модернізація освітнього середовища: проблеми та перспективи*. Умань: ВПЦ «Візаві». 2018. С. 174–178.
8. Кухаренко В.М., Рибалко О.В., Сиротенко Н.Г. Дистанційне навчання: умови застосування. Дистанційний курс. Харків: НТУ «ХПІ», «Торсінг», 2002. 320 с.
9. Nazarenko L., Palamar S., Vaskivska H., Nezhyva L. Didactic Potential of New Generation ICT in Improving Information and Communication Competence of Upper Secondary School Pupils. *Proceedings of the 16th International Conference on ICT in Education, Research and Industrial Applications. Integration, Harmonization and Knowledge Transfer*. 2020. 27 (2). С. 248–261.
10. Організація освітнього процесу із застосуванням технологій дистанційного навчання у 2020/2021 навчальному році / [за заг. ред. В.І. Шуляра]. Миколаїв: ОІППО, 2020. 108 с.
11. Adams J. E-learning Offer Myriad Opportunities for Rapid Talent Development. *T+D*. 2008. P. 69–73. URL: <http://yellowedge.files.wordpress.com/2008/03/adams.pdf> (in English)
12. Dichanz H., Ernst A. E-Learning: Begriffliche, psychologische und didaktische Überlegungen zum «electronic learning». *Medienpädagogik*. 2001. URL: www.medienpaed.com/00-2/dichanz_ernst1.pdf (in German).
13. Kettunen J. Strategy Process in Higher Education. *Journal of Institutional Research*. 2010. Vol. 15. No 1. P. 16–27. (in English).
14. Palamar Borys I., Vaskivska Halyna O., Palamar Svitlana P. Didactical Determinants Use of Information and Communication Technology in Process of Training of Future Specialists. *Wiadomości Lekarskie*. Warszawa: Wydawnictwo Aluna. 2017. Tom LXX. Nr 4. S. 838–842. (in English).
15. Vaskivska H. O., Kosianchuk S. V., & Skyba H. M. Didactic Possibilities of Information and Communication Technologies in the Process of Development of Educational Environment in Upper Secondary School. *Information Technologies and Learning Tools*. 2017. Vol 60. № 4. P. 17–27. (in English).

REFERENCES

1. Adams, J. (2008). E-learning Offer Myriad Opportunities for Rapid Talent Development. [Electronic resource]. *T+D*. Pp. 69–73 [in English]. <http://yellowedge.files.wordpress.com/2008/03/adams.pdf>
2. Bykov, V. Yu., Kukharenko, V. M., Syrotenko, N. H. ta in. (2008). *Tekhnolohiia rozrobky dystantsiinoho kursu* [Distance Course Development Technology]. Za red. V. Yu. Bykova, V. M. Kukharenka, Kyiv: Milenium, 324 p. [in Ukrainian].
3. Dichanz, H., Ernst, A. (2001). E-Learning: Begriffliche, psychologische und didaktische Überlegungen zum “electronic learning”. *Medienpädagogik* [Electronic resource]. [in German]. www.medienpaed.com/00-2/dichanz_ernst1.pdf
4. *Dystantsiine navchannia: vyklyky, rezultaty ta perspektyvy. Poradnyk. Z dosvidu roboty osvitan mista Kyieva*. (2020). [Distance Learning: Challenges, Results and Prospects. Adviser. From the Experience of Educators of the City of Kyiv]. Uporiad.: Vorotnykova I. P., Chaikovska N. V.]. Kyiv: Kyiv. un-t imeni Borysa Hrinchenka, 456 p. [in Ukrainian].
5. Hurevych, R. S., Kademiia, M. Yu., Shevchenko, L. S. (2012). *Informatsiini tekhnolohii navchannia: innovatsiinyi pidkhid* [Information learning Technologies: an innovative approach]. Za red. Hurevycha R. S., Vinnytsia: TOV firma “Planer”, 348 p. [in Ukrainian].

6. Kettunen, J. (2010). Strategy Process in Higher Education. *Journal of Institutional Research*, Vol. 15, No 1, pp. 16–27 [in English].
7. Kostenko, I. H. (2013). Vykorystannia Internet-resursiv na urokakh anhliiskoi movy. *Tavriiskyi visnyk osvity*, № 1(41), pp. 170–176 [in Ukrainian].
8. Kosianchuk, S. (2018). Invariantni chynnyky modernizatsii osvity: sotsialne spriamuvannia pedahohichnykh tehnolohiy v umovah profilnoho navchannia [Invariant Factors of Education Modernization: Social Orientation of Pedagogical Technologies in the Conditions of Profile Education]. *Modernizatsiia osvitnoho seredovyssha: problemy ta perspektyvy*, Uman: VPTS “Vizavi”, pp. 174–178 [in Ukrainian].
9. Kukharenko, V. M., Rybalko, O. V., Syrotenko, N. H. (2002). Dystantsiine navchannia: umovy zastosuvannia. Dystantsiinyi kurs [Distance Learning: Conditions of Use. Distance Course]. Kharkiv: NTU “KhPI”, “Torsinh”, 320 p. [in Ukrainian].
10. Nazarenko, L., Palamar, S., Vaskivska, H., Nezhyva, L. (2020). Didactic Potential of New Generation ICT Information and Communication Competence of Upper Secondary School Pupils]. *Proceedings of the 16th International Conference on ICT in Education, Research and Industrial Applications. Integration, Harmonization and Knowledge Transfer*, 27 (2), pp. 248–261 [in English].
11. Orhanizatsiia osvitnioho protsesu iz zastosuvanniam tekhnolohii dystantsiinoho navchannia u 2020/2021 navchalnomu rotsi. (2020). [Organization of the Educational Process with the Use of Distance Learning Technologies in the 2020/2021 academic year]. *Za zah. red. V. I. Shuliara*. Mykolaiv: OIPPO, 108 p. [in Ukrainian].
12. Palamar, Borys, Vaskivska, Halyna, Palamar, Svitlana (2017). Didactical Determinants Use of Information and Communication Technology in Process of Training of Future Specialists]. *Wiadomości Lekarskie*, Warszawa: Wydawnictwo Aluna, Tom LXX, Nr 4, pp. 838–842 [in English].
13. Vaskivska, H. (2020). *Psychodydaktychni osoblyvosti dystantsiinoho navchannia u suchasnykh kryzovykh umovakh* [Psychodidactic Features of Distance Learning in Modern Crisis Conditions]. *Aktualni problemy suchasnoi psychodydaktyky: filosofski, psycholohichni ta pedahohichni aspekty: mater. IV Mizhnar. nauk.-prakt. konf.*, Uman: Vizavi, pp. 21–24 [in Ukrainian].
14. Vaskivska, H. O., Kosianchuk, S. V., & Skyba, H. M. (2017) Didactic Possibilities of Information and Communication Technologies in the Process of Development of Educational Environment in Upper Secondary School. *Information Technologies and Learning Tools*, Vol. 60, № 4, pp. 17–27 [in English].
15. Vaskivska, H. O., Palamar, S. P., Nazarenko, L. A. (2017). Dydaktychni chynnyky formuvannia literaturnoi kompetentnosti starshoklasnykiv u protsesi realizatsii informatsiino-komunikatsiinykh tekhnolohii [Didactic Factors of Formation of Literary Competence of Upper Secondary School Pupils in the Process of Realization of Information and Communication Technologies]. *Balkansko nauchno obozrenie*, № 1, pp. 30–35 [in Ukrainian].

Васьковская Г., Скиба Г.

**РЕАЛИЗАЦИЯ СУБЪЕКТ-СУБЪЕКТНОГО ВЗАИМОДЕЙСТВИЯ
В УСЛОВИЯХ ДИСТАНЦИОННОГО ОБУЧЕНИЯ ИНОСТРАННЫМ ЯЗЫКАМ СРЕДСТВАМИ ИКТ**

В статье рассмотрены аспекты инновационности дистанционного обучения иностранному языку на базе ИКТ в современных эпидемиологических реалиях. Проанализированы преимущества внедрения ИКТ в дистанционное обучение иностранным языкам как эффективного вспомогательного технического наочно-слухового средства и средства учебно-познавательной деятельности учащихся, что способствует повышению мотивации и желания учащихся изучать иностранный язык. Рассмотрены способы повышения интерактивной и коммуникативной деятельности в процессе обучения иностранным языкам.

Ключевые слова: *субъект-субъектное взаимодействие, учащиеся, обучение иностранным языкам, ИКТ, дистанционное обучение, инновационность.*

H. Vaskivska, H. Skyba

**REALIZATION OF SUBJECT-SUBJECT INTERACTION
IN CONDITIONS OF DISTANCE LEARNING OF FOREIGN LANGUAGES BY MEANS OF ICT**

The article examines innovative aspects of distance learning of a foreign language using ICT in current epidemiological realities. The authors have analysed advantages of the introduction of ICT in distance learning of foreign languages as an effective technical visual and auditory tool and a mean of educational and cognitive activity of students, which helps to increase the motivation and desire of students to learn a foreign language. Means of increasing interactive and communicative activity in the process of learning foreign languages have been researched. The use of ICT in the educational process (foreign language teaching) makes it possible to bring

something new to the usual forms of work of a teacher of higher education institution and a teacher of general secondary education, which contributes to discovering more interesting, more comprehensive and more complete innovative potential of distance learning. In this context, the use of ICT contributes to a clearer presentation of even complex learning material and thus allows to reduce learning time for successful mastering of topics.

With the implementation of ICT (Zoom, Skype, Teams, etc.) in the process of distance learning of a foreign language, you can not only create an artificial foreign language environment, but also bring it closer to the natural, through the organization of communication with native speakers.

Thanks to ICT in the process of distance learning it is possible to solve problems of learning foreign languages in cooperation, as well as individualization and differentiation of learning considering various factors: level of foreign language proficiency, speed of learning, time limits, learning style, personal educational needs and learning pathways etc.

Key words: *subject-subject interaction, students, foreign language teaching, ICT, distance learning, innovation.*

Стаття надійшла до редакції 10.03.2021 р.

Прийнято до друку 15.03.2021 р.